

Till
Socialtjänstnämnden

Överenskommelse mellan Stockholms stad och Stockholms Läns Landsting om samverkan kring personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik

(1 bilaga)

Förslag till beslut

1. Socialtjänstnämnden godkänner för egen del överenskommelsen mellan Stockholms stad och Stockholms läns landsting om samverkan kring personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik.
2. Socialtjänstnämnden föreslår kommunstyrelsen att godkänna överenskommelsen och överlämna det till kommunfullmäktige för beslut.
3. Socialtjänstnämnden rekommenderar att kommunfullmäktige, under förutsättning av sådant godkännande, uppdrar åt kommunstyrelsen att befullmäktiga biträdande stadsdirektören Inger Båvner att underteckna överenskommelsen för stadens räkning.
4. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Dag Helin

Vera Josefsson

Sammanfattning

Stockholms stad och Stockholms Läns Landsting har tagit fram ett förslag till överenskommelse om samverkan kring personer med psykiska funktionshinder och/eller missbruksproblem. Överenskommelsen berör resp. huvudmans ansvarsområden, arbetsformer för samverkan och fördelning av kostnadsansvar vid vissa placeringar i hem för vård och boende. Överenskommelsen föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

Bakgrund

Stockholms stad inledde år 1999 förhandlingar med Stockholms Läns Landsting, SLL kring vissa frågor där ansvarsgränserna var otydliga och medförde tidsödande diskussioner mellan huvudmännens olika verksamhetsansvariga. Frågorna gällde områdena stöd till barn och unga med särskilda behov, vård för personer med missbruk, insatser för personer med fysiska och psykiska funktionshinder samt hälso- och sjukvård för äldre.

Förhandlingarna har lett till att ett flertal frågor nu successivt får sin lösning och att samverkan mellan de två huvudmännen sker betydligt smidigare. För barn och unga med särskilda behov finns ett systematiskt samarbete, som omfattar länets alla kommuner, inom ramen för BUS-projektet. Kring hälso- och sjukvårdsfrågor har överenskommelser träffats vad gäller äldre och funktionshindrade.

En arbetsgrupp med representanter för SLL, Beställkontor Stockholm och för stadens räkning socialtjänstförvaltningen, har nu arbetat fram ett gemensamt förslag till hur samverkan ska ske kring personer boende i Stockholm som har psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik. Förslaget har den 3 mars 2005 godkänts av den centrala samverkansgruppen, som för stadens del representeras av biträdande stadsdirektören, fyra stadsdelsdirektörer, stadsledningskontorets juridiska avdelning och socialtjänstförvaltningen samt för SLL chefen för Beställarkontor Vård, beställaravdelning Stockholm med medarbetare.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom socialtjänstförvaltningens stab för utredning och projekt. Socialtjänstnämndens handikappråd har behandlat ärendet den 10 mars 2005. Inom SLL kommer ett, i huvudsak likalydande, tjänsteutlåtande att föreläggas Hälso- och sjukvårdsutskottet under april. Beslut i Landstingsfullmäktige och Kommunfullmäktige i Stockholm beräknas kunna tas senast under juni månad så att överenskommelsen kan träda i kraft den 1 juli 2005.

Förvaltningens synpunkter

Mål och syfte

Den föreslagna överenskommelsen berör flera centrala frågor med stor betydelse för en framgångsrik samverkan kring stödet till personer med psykiska funktionshinder och/eller beroendeproblematik. Utgångspunkten för överenskommelsen är att samverkan ska ske på sådant sätt, att det för den enskilde saknar betydelse om det är en eller flera huvudmän, som ansvarar för vården och omsorgen. Det ska finnas tydlighet i ansvarsfördelning och samverkansformer mellan huvudmännen och information om större verksamhetsförändringar hos den ene huvudmannen ska delges den andre. Samverkan får inte försvåras av oklara ansvarsförhållanden i de interna organisationerna.

Syftet med överenskommelsen är att ge en grund för att träffa lokala överenskommelser. I överenskommelsen regleras vissa fasta former för samverkan på tjänstemannanivå mellan huvudmännen dels på övergripande nivå i den centrala samverkansgruppen, dels i de lokala organisationerna med samrådsmöten. Det föreslås också rutiner för hur samverkan ska följas upp.

Ansvar, utskrivningsklar och vårdplanering

Kortfattat redovisas i överenskommelsen respektive huvudmans ansvar enligt lagar och förordningar för vård, behandling, boende, sysselsättning m m för personer med psykiskt funktionshinder och/eller beroendeproblematik.

I överenskommelsen redogörs för de lagregler som gäller för utskrivningsklar vid landstingets slutna hälso- och sjukvård. Närmare rutiner för samverkan kring och gemensam vårdplanering för personer som bedöms vara utskrivningsklara ska fastställas av centrala samverkansgruppen.

Placering i HVB

En av de stora frågorna och också ett konfliktområden mellan huvudmännen är diskussioner om kostnads- och ansvarsfördelning vid vård och omsorg till personer som kräver omfattande insatser från såväl psykiatrien som socialtjänsten. Detta gäller i första hand placeringar på hem för vård och boende, HVB. Arbetsgruppen har ägnat mycket tid åt att försöka hitta lösningar på denna fråga.

I överenskommelsen slås fast att det i en vårdplan kan överenskommas, efter den enskildes ansökan, om placering i HVB. I vårdplanen anges den enskildes behov och insatser. Huvudmännen ansvarar då för sina respektive ansvarsområden. För att i förlängningen minska antalet placeringar i HVB, uttalas i överenskommelsen att det är viktigt att respektive huvudman bygger ut sina insatser i närområdet så att stödet kan ges närmare patientens/klientens bostad, men också att man samverkar kring utbyggnad av olika s.k. ”mellanvårdsformer”.

Schablonfördelning och uppföljning av kostnader

För att hitta en lösning på kostnadsfördelningen föreslås en schablonfördelning av kostnader vid placering på HVB. Förslaget utgår från respektive huvudmans ansvarsområde och avser nya placeringar där det finns behov av särskilt kvalificerade insatser från såväl landstinget som staden. I sådant fall ska en särskild överenskommelse om placering göras, där kostnaden fördelas så att landstinget betalar 1/3 och staden 2/3 av placeringskostnaden. En sådan överenskommelse kan endast träffas av särskilt angivna företrädare för respektive organisation.

Samtliga placeringar i HVB enligt schablonfördelningen kommer att följas upp av en särskild grupp med representanter från staden och landstinget och utses av den centrala samverkansgruppen. Den särskilda gruppen ska lämna en rapport med utvärdering i slutet av 2005 inför nytt ställningstagande för år 2006. Huvudmännen är överens om att de verksamheter som upphandlas ska ha god kvalitet. Därför kommer stadens uppföljningar av HVB vad avser boende, omvårdnad och sysselsättning kompletteras med landstingets uppföljning av hälso- och sjukvård.

Permissioner

Insatser till personer som har permission från LPT- (lagen om psykiatrisk tvångsvård) eller LRV-vård (lagen om rättspsykiatrisk vård), är en ytterligare fråga där oklarheter råder om kostnads- och ansvarsförhållandet. I överenskommelsen erinras om gällande bestämmelser om permission. Om vårdplanen anger att insatser ska ges av båda huvudmännen, ska sådana aktiva samordnade åtgärder under permissionstiden vidtas, som underlättar för den enskilde att klara ett liv ute i samhället när tvångsvården upphör.

Kompetensutveckling

I överenskommelsen lyfts fram betydelsen av vidareutbildning och kompetensutveckling för att en god kvalitet ska finnas i verksamheterna. Parterna är överens om att också gemensamt söka former för utbildning och praktik. Det viktigaste är att parterna lokalt utvecklar former för utbyte av kunskaper och erfarenheter. I kompetensfondens regi pågår en samverkansutbildning mellan psykiatri och stadsdelsnämndernas socialpsykiatriska enheter. Ytterligare gemensam kompetensutveckling diskuteras bl a vad gäller stödet till personer med sk komplexa vårdbehov.

Avslutning

Socialtjänstförvaltningen anser att föreliggande förslag till överenskommelse ger stora möjligheter att komma framåt i samverkansarbete. Genom att tydliggöra respektive huvudmans ansvarsområden och vidta gemensamma satsningar ökas möjligheterna till bra vård och omsorg för personer med psykiskt funktionshinder och/eller beroendeproblematik. Det är viktigt att noggrant följa resultatet av överenskommelsen. Grunden för en god samverkan bygger på en väl genomtänkt organisation som möjliggör informationsutbyte och problemlösningar. Därför är det oerhört viktigt att överenskommelsen bekantgörs och förankras i alla berörda verksamheter.

Bilaga:

1. Överenskommelsen